

**ДО:
НАРОДНО СЪБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА
БЪЛГАРИЯ
ПРЕЗИДЕНТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТЕРСКИ СЪВЕТ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

П Е Т И Ц И Я

за подкрепа на Минно-енергиен комплекс „Марица-изток“

Ние, долуподписаните граждани, изразяваме категоричната си подкрепа за запазването и устойчивото развитие на Минно-енергийния комплекс „Марица Изток“ и настояваме той да бъде признат за критичен стратегически актив за енергийната сигурност не само на Република България, но и на Югоизточна Европа.

Минно-енергийният комплекс „Марица-изток“ е високотехнологичен производител на над 40% от електроенергията в Република България.

Добивът на въглища се осъществява от три модерни, по най-високите световни стандарти, открити рудника, където работят 27 роторни и 6 верижни многокофови багери, както и 12 насипообразуватели, обезпечени са с помощна техника, както и ж.п. и лентов транспорт с висока степен на автоматизация. Електроенергията се произвежда от 14 енергоблока с обща мощност от 3200 MW в три термични централи със съвременни, високо ефективни електрофилтри и очистващи димните газове инсталации. Комплексът има собствен енергиен пръстен на 110 kV и добра свързаност с националната електро-енергийна система на 220 kV и 400 kV.

Минно-енергийният комплекс „Марица Изток“ предоставя освен базова и подвърхова енергия, а също и **системна услуга**, удовлетворяваща **потребностите на мрежата** – честота, напрежение, инерция. Тя включва едновременно:

1. **Въртяща инерция:** Физическата маса на турбините държи честотата 50 Hz стабилна при смущения. Това не може да бъде заменено от ВЕИ и батерии.
2. **Маневрена активна мощност:** Способност за бързо увеличаване/намаляване на товара (в минути), за да следва динамиката на потреблението.
3. **Реактивна мощност:** Поддържане на стабилно напрежение във възловите точки на мрежата, което ВЕИ и батерии по своята природа не могат да осигурят.
4. **Горещ резерв:** Възможност за незабавна реакция при аварии или резки спадове.

Нито един от тези елементи не се заплаща на производителите на електроенергия от термичните централи. Пазарът не плаща за стабилност и баланс.

Източномаришките електроцентрали са надежден гарант за сигурността и стабилността на енергийната система. Комплексът е проектиран и като преходен и стабилизиращ център между Балканите, Черноморския регион, Източна Европа. Той е най-източният синхронен възел с огромна въртяща маса в континенталната европейска мрежа (ENTSO-E). Европейският товар се движи като вълна от изток на запад, следвайки часовите пояси. Източните възли първи поемат „удара“ на сутрешния пик или на внезапен дефицит. Европейската електроенергийна система не просто „прехвърля ток

по часовник“, а реагира на **вълни на натоварване**, които се появяват по различно време в различни региони и се компенсират чрез маневрени синхронни мощности. Ако там няма достатъчно въртяща инерция, активна и реактивна мощност, смущенията се пренасят неконтролируемо навътре в Европа носещи риск от срив на системата.

Комплексът „Марица изток“, с възможността си за незабавна реакция, „омекотява“ тези колебания и предпазва централните части на синхронната зона. Предотвратява тежки аварии като тези в Северна Македония, Испания и Чехия през 2025 г.

В топологията на изгражданата електропроводна свързаност между ЕЕС на страните от югоизточна и централна Европа на свръхвисоко напрежение, Комплексът „Марица изток“ трябва да бъде „начална точка“ на електропровода в направлението „изток-запад“.

Той е гарант за енергийната независимост и национална сигурност на Р България, а също и за стабилността на електроенергийната мрежа на ЕС (ENTSO-E). Изключително некоректно/несправедливо е да се натоварват източномаришките електроцентрали да плащат за квоти за CO₂ (и то при условие, че страната е изпълнила ангажимента си за редукция на емисиите с 55% спрямо 1990 год.), за да се направят изкуствено икономически неефективни.

Настояваме Минно-енергийният комплекс „Марица-изток“ да бъде официално признат за доставчик на критична системна услуга за стабилност на електроенергийната мрежа на ЕС (ENTSO-E). Ролята на комплекса следва да се разглежда не само на национално, но и на регионално ниво в рамките на синхронната европейска електроенергийна система, координирана от ENTSO-E (European Network of Transmission System Operators for Electricity).

Неговите стабилни синхронни мощности (въртяща инерция, реактивна мощност, горещ резерв) са единственото, което може да компенсира хаотичното и прекомерно за системата навлизане на големи паркове ВЕИ, както и бързо възстановяване на системата при внезапен срив.

Пренебрегването на значението на подобни базови мощности за системната сигурност противоречи на утвърдените европейски принципи за надеждна работа на електропреносните мрежи и поставя под риск устойчивото функциониране на свързаната европейска електро-енергийна система.

ЕС предвижда да инвестира 1,2 трилиона евро за мрежова стабилност. България с Минно-енергийният комплекс „Марица-изток“ има готово решение за Югоизточна Европа и следва да получи финансиране от тези средства, мотивирайки се с посочените по-горе аргументи.

Настояваме Комплексът да бъде включен в Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ) с целево европейско финансиране, което да покрива разходите за поддържане на горещ резерв и въглеродни емисии поне до 2038 г.

Това не е искане за привилегии, а за справедливост, базирана на инженерна логика. Без Комплекса „Марица-изток“ България и Европа губят гарант за своята енергийна сигурност и стабилност.

Предупреждаваме, че игнорирането на обществения интерес и силовото налагане на решения без консенсус ще доведе до сериозно социално напрежение. Не е за

подценяване огромният принос на Комплекса „Марица изток“ в борбата с демографската катастрофа.

Призоваваме българските институции да защитят националния интерес и да вземат решения, съобразени както с икономическата реалност в страната, така и с необходимостта от гарантиране на стабилността на електроенергийната система в България и региона.

Енергийният комплекс „Марица Изток“ не е просто индустриален обект – той е гръбнак на националната енергийна система, гарант за стабилност и основен фактор за икономическия просперитет на страната. Пренебрегването на този факт е недопустимо! Настояваме гласът на българските граждани да бъде чул и взет предвид при всички бъдещи действия!

Авторски екип на петицията:

инж. Игнат Божинов,

проф. д-р инж. Иван Марков,

инж. Щерьо Щерев,

Светослав Проинов.....

Приложение:

1. Списък с писмени подписи на подкрепилите петицията.
2. Списък с електронни подписи на подкрепилите петицията.